СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 71. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 27. марта, 1928. VOL. XXXVI. No. 71. Jersey City, N. J., Tuesday, March 27, 1928. THREE CENTS.

ПІДПРИЄМСТВА ВИКИДАЮТЬ СУДОМ СТРАЙКАРІВ З ДОМІВ

ОДИН СУД ВИКИНУВ 285 МАЙНЕРСЬКИХ РОДИН.

КОЛОМБАС, Огайо, 24. марта. — Федеральний суддя Бенсон Гаф видав нині судове рішення, яким викидає з компанійних домів 285 майнерських родин.

Рішенне видано на домагание копальняних підприємств, які подали до суду просьбу викинути страйкуючих майнерів з компанійних домів, щоби компанії могли наняти сі доми страйколомам. Просило о се кілька компаній одним позвом, а суддя видавав рішення в користь кождої компанії, котра доказала йому, що вона думає вести роботу в своїх копальнях, а відмовляв тільки тим, які не робили.

У 295 других случаях суддя дав дозвіл робітникам лишитися в компанійних домах до 1. квітня; що має з ними бути далі, про се має рішити суд на спеціяльнім переслуханню на другий тиждень.

Юнії вже почали ставити бараки для викинених робітників.

Підчас процесу суддя заявив, що він не признає слушности жадній стороні. На його думку, майнери не мають слушности, бо вони настають на джексонвильську угоду, а властителі завинили, коли відмовилися вести з майнерами переговори.

СЕНАТОВИЙ КОМІТЕТ ЗВЕРТАЄ ТЕПЕР СЛІДСТВО НА ЗАХІДНУ ВЕРДЖІНІЮ.

ПОЧНУТЬ ПЕРЕСЛУХУВАТИ ПІДПРИЄМЦІВ.

ВАШИНГТОН, 24. марта. — Сенатовий комітет для міжстейтової торговлі, що веде слідство в справі вуглевого промислу, рішив почати зі завтрішнього дня спеціяльне переслухання про вуглеві копальні в стейті Західній Верджінії.

Як радив американський міліярдер Рокефелер, сенат почне з переслухання вуглевих підприємців. Між свідками буде теж пенсилвенійський губернатор Фишер.

Майнерська юнія скликає на завтра конференцію в справі клопотів у твердо-вугольнім промислі, а саме в Питстоні, Па., де, як відомо, вийшла між майнерами боротьба, яка коштувала життя кількох місцевих майнерських провідників.

РЕПУБЛИКАНЦІ БРАЛИ ГРОШІ НА ВИБОРИ, АЛЕ НЕ ВИКАЗУВАЛИ ЇХ ПУБЛИЧНО.

ПРИЯТЕЛЬ ГАРДИНГА ПОКАЗУЄ НА ЖЕРТВУ В СУМІ 25,000 ДОЛЯРІВ.

ВАШИНГТОН, 24. марта. —Сенатовий комітет, що слідить за нафтовим скандалом, дістав нині знова доказ на те, що републиканський комітет нераз діставав жертви від богачів на вибори, яких він не виказував відтак публично, як сього вимагає закон.

Показав на се Алберт Ласкер, бувший голова корабельної ради, особистий приятель покійного президента Гардинга; підчас своїх зізнань перед комітетом Ласкер признав, що в жовтни 1920. року він зложив на руки скарбника краєвого републиканського комітету жертву в сумі 25,000 долярів, а комітет сеї жертви публично не поквітував.

МАЛОЩО НЕ ПРИЙШЛО ДО КУЛАЧНОЇ БІЙКИ В СЕНАТІ.

РОБИНСОН ЗНОВА НАПАДАЄ ГУБЕРНАТОРА СМИТА.

ВАШИНГТОН, 24. марта. — Підчас нинішнього засідання сенату знова прийшло до горячої дебати за нафтовий скандал і знова втягнено в дискусію імя Ал. Смита, при чому малощо не прийшло в сенаті до кулачної бійки.

Імя Смита згадав знова сенатор Робинсон, нападаючи на нього як на людину, вмішану в нафтовий скандал. Він показував, що демократи не можуть звалювати всю вину за нафтовий скандал на републиканців, бо прецінь пятьох членів кабінету Вилсона приняло заняття в нафтових підприємствах Синклера. Відповідав йому демократичний сенатор з Мериленду Тайдингз. Острі слова сього сенатора так допекли Робинсонови, що він крикнув на адресу Тайдингза: „Брехун". Ся визванка так уколола Тайдингза, що він сейчас пірвався до бійки з Робинсоном; булоби в сенаті певно до неї прийшло, якби другі сенатори не були його здержали.

БАНДИТСЬКІ НАПАДИ В МЕКСИКУ.

МЕКСИКО, 24. марта. — Цікава пригода случилася банді мексиканських бандитів, які оперують в околиці міста Пуебля. Лишщо вони обрабували кілька автомобілів, забравши від пасажирів всю готівку, коли на дорогу, здовж якої вони їхали спокійно, надїхав платничий автомобіль краєвої дорожної комісії з 50,000 долярів у готівці та кількома сторожами. Автомобіль наїхав на них так нагло, що вони взяли його за військовий напад та всі підняли в гору руки. Шофер авта скоро зорієнтувався та завернув з дороги. Бандити стали стріляти за ним у слід, ранили двох сторожів та пробили збірник газоліни, але сторожі відповідали так жваво, що бандити втекли в гори, не пробуючи більше нападати.

ЧЕТВЕРО ЛЮДИЙ ЗГИНУЛО ВІД ЗЕМЛЕТРУСУ.

МЕКСИКО, 23 марта. — Звідомлення про землетрус, які дістав уряд, показують, що його жертвою впало в Мексику 4 людий. З того троє людий згинуло в місті Оахака.

БУДУЮТЬ ДІМ ДЛЯ АМЕРИКАНСЬКОГО ЛЕГІОНУ.

ПАРИЖ, 23. марта. — Амбасадор Геррик та генерал Першинг розпочали кампанію за збіркою $300,000, яка то квота буде призначена на побудование в Парижі Дому Американського Легіону. В той спосіб хочуть вони затіснити французько-американську приязнь.

МАЛОЩО НЕ ЗАЛЛЯВ ОКЕАН ЦІЛЕ СЕЛО.

САБЛЬ ДОЛОНН, ВЕНДЕ, Франція, 23. марта. — Бурливий Атлянтійський океан прірвав гать і малощо не залляв та не знищив прибережне село Ляфот, в якім находиться вілля, в якій проживає літом „тигр" Клемансо. Збіглися люде зі всіх місцевостей, а рівнож і влада дала свою поміч і в той спосіб відвернено катастрофу.

НАЙБІЛЬШИЙ ЦЕПЕЛІН ГОТОВИЙ.

ЛОНДОН, 25. марта. — Англійський очевидець розповідає про нового Цепеліна, якого бачив в Німеччині в Фридрихсгафен, готового до вилету. Є це великан на 235 метрів довгий, а 30 і пів широкий. Видержить він залогу з 26 людей і 20 пасажирів і 15 тонів тягару. Може летіти без перерви через простір довгий на 6.250 миль.

ЧУДО XX. ВІКУ.

Фріц Тепфер, купець в Дессау, продукується в спосіб доволі оригінальний. Він позволяє прибивати свої руки й ноги цвяхами до підлоги. Так розіпнятий є в стані витримати три дні й три ночі. При того рода „операції" нема в нього упливу крови, ні болю. По шістьох годинах заникають і близни від цвяхів. Лікарі й психольоги впевняють, що в Тепфера уможливлює такі страшні практики неймовірна гімнастика почування волі, яку він управильняє в міру потреби.

ДИВЕРСІЙНА ВАТАГА НА ВОЛИНІ.

В районі лісничівки Крупівна, на східньому пограничі Волині, появилася знову сильна диверсійна ватага, що перевела цілу низку нападів на польських кольоністів та поміщиків. На зустріч ватазі вислано військо.

ТЕЖ ПРИЧИНА ДО САМОГУБСТВА.

В Матисівці під Ряшевом повісився недавно парубок Гнат Висяда, якому мати заборонила держати голубів. Десперат вирізав усіх своїх голубів, після чого сам повісився.

ФАШИСТСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ ГИМН.

Офіціяльним фашистським гимном є пісня звана „Джовінецца". Це є, такби сказати, загальний гимн. А ось тепер створено спеціяльний робітничий фашистський гимн. „Il canto del lavoro" (Пісня праці). Створено його на те, щоби зорганізованим в рядах фашистського синдикалізму робітничим масам заступити соціялістичні пісні.

Фашизм не є партією одного стану, але як загально-національна організація обєднує всі верстви, які якраз в тім обєднанню є необхідно-потрібні в державо-будівництві. Тому він організує в своїх рямах і робітництво, скеровуючи його в одно державно-творче русло з усіми иншими верствами італійської нації. Фашистський робітник — як і инші — має свої клясові інтереси, але вони підпорядковані всеціло інтересам нації — держави.

Цей новий гимн починається словами:

„Quando la Patria sichlamava Italiano, dominavi tu!" (Roma

(„Коли Батьківщина називала-
[ся Римом,
Ти, Італійче, панував!"

А після кожної частини гимну повторюється така строфа:

„Una e l'idea che ci lega
Uno e l'imperio fascista
La Patria non si nega
La Patria si conquista".

По українське виглядалоб більш-менш так: „Одна є ідея, що нас гуртує. — Одна фашистська імперія — Батьківщини не заперечується — Батьківщину здобувається".

Слова тої „Пісні Праці" уложили Лібере Бовіс і Едмондо Россоні, а музику скомпонував відомий композитор Петро Маскані.

Цей новий гимн уведено в уживання по двох великих торжествах в Неаполі на прилюднім майдані, а в Римі, в салі „Augustes". В тих торжествах взяли участь не тільки репрезентаційні групи фашистсько-синдикалістичних робітничих союзів, але також діти робітників, що творять відділи загальної фашистської дитячої й шкільної організації „Ballila".

ПОКИДАЮТЬ КРЕМЛЬ.

На останньому засіданні Ради Нар. Комісарів Рад. Союзу рішено перенести всі комісаріяти та Центр. Вик. Комітет з Кремля до нового величезного будинку в центрі Москви, який буде викінчений протягом 1927—28 р. Самий Кремль буде замінений на радянський музей.

ЧИ МАЮТЬ ЖІНКИ ПРАВО БУТИ В СЕНАТІ?

Чи мають канадійські жінки право засідати в сенаті? Відповідь на отсе питація має незадовго дати найвисший суд Канади, якому предложило його до вирішення домініяльне правительство. Закон говорить, що в сенаті можуть засідати такі-то а такі „особи", а питання є, чи під особами можна розуміти і жінок.

БОРОТЬБА З РЕЛІГІЄЮ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ.

В Одесі відбулася цими днями нарада тамощньої організації безвірників. На нараді виступили з рефератами комуністи Жиди Самуелі та Рахліс. Самуелі заявив м. и.:

„Комуністична партія залишила вже боротьбу з релігією шляхом репресій; ми тепер беремося до неї „научним підходом". Нам треба боротися з релігією розумово; мусимо здобутися на багато добрих агітаторів-безбожників, які усвідомили би село, що релігія, по словах Леніна, це опіюм для народа".

На нараді стверджено величезний зріст сектанства на Великій Україні та зокрема скріплену релігійність мас. Рішено домагатися від уряду України збільшення переслідування українського духовенства, яке незвичайно активне не тільки на релігійному, але також на зненавидженому національному полі.

10-ТІ РОКОВИНИ САМОСТІЙНОСТИ ЕСТОНІЇ.

Вслід за Литвою відсвяткувала Естонія дня 24-го м. м. свято 10-тих роковин своєї незалежности. В маніфесті президента держави, виданому з нагоди роковин, вміщено обидливий для Німеччини уступ, мовляв: в 1918 р. Німці, зговорившися з большевиками, захопили Естонію та гнітили тоді населення країни гірше ніж царат. Щойно Англія освободила Естонію.

Не диво, що Німеччина поставилася до цього маніфесту як до провокації та німецький посол в Таліні не взяв участи у святі. Німецька преса обурена на естонський уряд, підчеркуючи, що саме Німеччина допомогла Естонії до самостійности. Вона твердить, що цей маніфест інспірувала Польща, яка тепер дуже примилюється до Естонії. Потвердженням цього мавби бути факт, що естонський міністер закордонних справ появився на державному святі з причіпленим ордером „Польонія Реститута".

СТАТИСТИКА БАНКРОТСТВ.

Згідно з урядовими даними, в 1927 р. було в Польщі 197 банкротств. В тому на центральні воєвідства припадає 96, на західні 44, на південні 32, на Шлеське воєвідство 20, а на східні воєвідства 5. Найбільша кількість звинених фірм була власністю приватних людей, відтак ідуть спілки з обмеженою порукою, потім спілки командитові, акційні й кооперативи.

ЛЯВІНА ЗАСИПАЛА ТУРИСТІВ.

З Штайнах в Австрії повідомляють, що трох молодих туристів впало на Бреннері жертвою лявіни. Туристи приїхали з Ляйпцігу й вибралися на лещетах в гори, де їх заскочила лявіна. Між ними находився молодий письменник Райхе і механік Шмідт. Тотожности третьої жертви не можна ствердити.

ПОЛЬЩА ПЕРЕГОВОРЮЄ З ЛИТВОЮ

БУДУТЬ РАДИТИ НА НІМЕЦЬКІЙ ЗЕМЛІ. ПРО НАЙВАЖНІШУ СПРАВУ, СЕБТО ВИЛЬНО, ГОВОРИТИ НЕ БУДУТЬ.

КЕНІГСБЕРГ, Східні Пруси, 25 марта. — В тім німецькім місті відбудуться сего тижня переговори між польською а литовською делегаціями в справі наладнання дипльоматичних відносин згідно з зобовязанием, яке перебрали Польща і Литва в Женеві на нарадах Ради Ліги Націй. На наради приїдуть міністри загарничних справ обох інтересованих держав, а то Залескі і Вальдемарас, і започаткують наради.

Наради відбуваються на невтральнім місци, бо польський і литовський уряди не годні були погодитися щодо місця нарад на литовській чи польській землях. Оті наради не принесуть великого хісна, бо не усунуть того напруження, яке істнує між Литвою а Польщею від 9 жовтня 1920 року, коли то Польща силою і незаконно, поминаючи заказ з боку Ліги Націй, забрала литовську столицю Вильно та прилучила її насильно до Польщі і досі при собі тримає.

Наради будуть відноситися тільки до справи обсадження обох країв взаїмними конзулятами для торговельних і економічних цілей.

КОМУНІСТИ НЕ БУДУТЬ ЧЕЙЖЕ ВЧИТИ ФРАНЦІЮ.

ТАК КАЖЕ ПОАНКАРЕ В СВОЇЙ ВИБОРЧІЙ АГІТАЦІЇ. ДРУГИХ ПАРТІЙ НЕ АТАКУЄ, А ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМ ОБЄДНАННЄМ.

БОРДО, Франція, 25. марта. — Сегодня виголосив французький премієр Поанкаре першу бесіду з нагоди наближаючихся виборів. Хоч до виборів приступає аж десять партій, що досі входили в склад послідного парляменту і хоч многі з тих партій є виразними ворогами премієра, Поанкаре залишив їх в спокою і не атакував ніякої партії, а тільки заявився за „національним обєднанням". Бо лише такою дорогою, якої держався французький парлямент в послідних часах, вдасться довести Францію до цілковитої фінансової рівноваги. Так заявив Поанкаре, виступивши разом з тим проти комуністів, як тих, що є на службі другої держави, компромітують парляментарну систему і підкопують авторитет тих, що довели французьку націю до побіди.

Франція — говорив Поанкаре — не потребує ніяких лекцій з орієнту, вона не потребує вчитися від совітів, що це значить свобода і поступ, бо вона ту науку вже давно окупила довгими і кровавими революціями, які знесли привілеї і завели рівність для всіх людей та рознесли її кличі по цілім світі. Це сміх, щоби совіти, в яких нужда і безробіття виглядають з кождого кутка, мали бути взірцем для Франції в 20 століттю.

СОВІТИ ЗАДОВОЛЕНІ З ЛІТВІНОВА.

ДУМАЮТЬ, ЩО ВІН ДАВ В ЖЕНЕВІ ДОБРУ ЛЕКЦІЮ БУРЖУАЗІЇ.

МОСКВА, 25. марта. — Вся совітська преса висказується дуже похвально про промову Літвікова в Женеві в справі загального розоружения. Мимо словної побіди лорда Кушендома над Літвіновом і мимо того, що внесок Літвінова перепав, совіти є тої думки, що робітники та селяне цілого світа вже тепер добре бачуть, хто є їх оборонцем, а хто ворогом, хто хоче мира, а хто війни.

КИТАЙ БУДЕ МАТИ 200 ЛІТ СПОКОЮ.

ТАКЕ ЗАПОВІДАЄ ГЕНЕРАЛ СУН. НАЦІОНАЛІСТИ ВПАДУТЬ. ГЕНЕРАЛ ЧЕНГ НЕ ВДЕРЖИТЬСЯ, БО НЕ МАЄ ПОТРІБНОЇ ДО ВЛАДИ ВІДВАГИ НІ СТАЛИХ ПЕРЕКОНАНЬ.

ПЕКІН, 25. марта. — Генеарл Сун, що ще не так давно тому володів над 6 провінціями Полудневого Китаю, мав розмову з американським кореспондентом про відносини в Китаю. Він заповів, що націоналістичний уряд не вдержиться та що північна армія віднесе остаточну побіду та заведе спокій і лад, який буде тревати принаймні 200 літ. Генерал Ченг, що стоїть на чолі націоналістичного руху і націоналістичних армій, Китаєм не заволодіє і не заведе порядку, бо не має, як каже генерал Сун, потрібної до цего відваги. А відвага означає готовість вмерти за якусь ідею. До цего Ченг нездібний. До того не має він ніяких принципів. Ніяка влада не може встоятися, коли вона не оперта на моралі, бо мораль є жерелом законів, мораль радить там, де закон невиразний чи невідповідний.

БОРБА НА НОЖІ МІЖ СОЦІЯЛІСТАМИ І ЇХ ПРОТИВНИКАМИ.

ВІДЕНЬ, 25. марта. — В місцевости Фельдкірхен в Каринтії прийшло до тяжкої боротьби між соціялістами а їх ворогами. Соціялісти скликали віче і запросили собі бесідників з другого міста. Противники соціялістів погасили в салі світла (а було це вечером) і в темноті розпочали бійку. Надбігли жандарми, але нічого не могли вдіяти. Борба тревала 3 години. Одні до других стріляли, або кидалися на себе з ножами. Доперва коли прибуло регулярне військо, вдалося йому розігнати товпу, в якій було 700 вічевиків. Є багато ранених від куль і ножів. Тяжко ранених в числі 23 відвезено до шпиталів.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„СВОБОДА" (SVOBODA)
Founded 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office at Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Европи належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

З ВЕСНОЮ ДО ВЕСНЯНОЇ РОБОТИ

Прийшла весна, а з нею нові надії й нова охота до праці. Все забирається до роботи зі зновленими силами, зі свіжим запалом. Пробудження життя, яке видно в природі, вділяється й чоловікови, навіть чоловікови, що живе в місті та сеї природи бачить дуже мало.

За послідну зиму члени Українського Народного Союза зробили досить богато для розвою своєї організації. Доказом сього зріст числа її членів та зріст її маєтку. Однак ще богато лишається до зроблення.

Нові обезпечення, які були заведені послідною конвенцією Українського Народного Союза, ще не зєднали собі тільки нових членів, як вони на се заслугують. Сі нові поліси заведено на домаганнє просто цілого загалу членів, і їх заведенню приплеснули всі українські імігранти. Здавалося, що нові члени тисячами посунуть на сі догідні поліси, які дають членам нові широкі права, яких потребу наші люди здавна відчували.

Сього досі ще не сталося. На загал, нові поліси зєднали собі нових членів ще за мало. Зі сього не виходить, що нам треба руки заломити та заспівати: „Не тратьмо, куме, сили, спускаймося на дно!" Нам треба руки засукати до праці з певностю, що наша праця певно дасть нам гарні результати.

З наближаючоюся весною зміняються нагоди до праці серед наших знакомих. Але не зміняється основна праця для нашої організації. Як настане тепла погода, то й говорити будемо з людьми деинде, але говорити будемо далі про ті самі річи. Не забуваймож отже при всякій нагоді згадати Українського Народного Союза та його великої роботи для нашої імiграції. Серед неї ще велике поле до діяльности. Є ще богато наших людий незорганізованих. Є ще богато людий, які потребують власне такого обезпечення, яке дає Український Народний Союз, а вони про се не знають. Треба їх усіх найти й заагітувати до рідньої організації.

Не лишаймо байдужно нікого зі своїх знакомих поза нашою організацією, наймогутнійшою, найсильнійшою організацією, працюючою серед нашого народа. Вимагає сього добро тих наших знакомих, Вимагає сього добро нашої організації, отже нас усіх членів. Вимагає сього добро нашого народа.

В сей спосіб зробимо велике діло для них і для себе, для всего членства Союза, і для цілого нашого народа.

КНИГОСПІЛКА

Видано книжок в 13 міліонах примірників, а продано за $3,500,000. Це все за останніх пять літ.

Книгоспілка — це кооперативне видавниче та книгарське товариство. Зорганізували його в 1917 році представники українських центральних кооперативів: Українбанку, Дніпросоюзу, Сільського Господаря, Полтавської Спілки Споживчих Товариств.

По статуту членами Книгоспілки можуть бути кооперативні союзи ширшого маштабу. Диспонуючи великими капіталами та майже необмеженими кредитами, це видавництво відразу розвинуло як видавничу так і книгарську діяльність дуже широко. Уже в 1918 році Книгоспілка мала велику власну друкарню та зосередила навколо себе більшу частину українських книгарень. Війна та руїна, що припала на рр. 1919—1922 припинила діяльність книгоспілки. Доперва з перенесенням її централі до Харкова та після реорганізації змогло це товариство знову виступити на Україні як велика видавнича та книгарська установа.

З того часу минуло пять років, що дало управі Книгоспілки привід до ювилею, щоби в той спосіб показати результати своєї пятилітньої роботи. Улаштовано для цього виставку та видано відповідне справоздання.

Як вже зазначено, Книгоспілка — це організація для видання книжок як і для торгу ними. У видавничій роботі велика заслуга Книгоспілки у виданню кооперативної літератури. В свойому катальозі Книгоспілка налічує більше 500 видавництв з кооперації, як популярних так і фундаментальних, що становлять великий вклад в кооперативу науки. Для селянства книгоспілка видавала „бібліотеку сільського господарства". Це видання продовжує тепер окреме видавництво „Радянський Селянин". Серією „Літературна Бібліотека України" (20 томів) розпочато видавання художньої літератури, яке поширено на видання европейських клясиків та творів сучасних українських письменників і поетів. Видано серію діточої літератури (по-над 100 назв) „Педагогічну Бібліотеку" та цілу низку шкільних підручників. Виданням нот, портретів українських письменників та діячів, сільсько-господарських та кооперативних плякатів, аж до видання рахівничих книжок, статутів та блянків для кооперації, охоплює книгоспілка всі роди видавничої роботи по всіх галузях.

За пять років видано 1600 назв у кількости більше 13 міліонів примірників. Крім того Книгоспілка видає двотижневий кооперативно-літературний журнал „Нова Громада" та щоденну кооперативну газету великого формату „Кооперативне Життя". До ріжних свят та кампаній видає стінну кооперативну газету — „Кооперативна Думка". На черзі стоїть видання художнього лубка для народа.

Рівнож велику діяльність за цей час виявила Книгоспілка і в книгарстві. Розвиток цей цифрово представляється так: за перший рік спродано ріжних видань на 251 тисяч карбованців; за другий — на 785 тисяч; за третій — на 1 міл. 57 тисяч карбованців; за четвертій — на 2 міл. 116 тисяч; за пятий рік — на 2 міл. 690 тисяч карбованців. Всього за пять років спродано Книгоспілкою видань на 6 міліонів 903 тисяч карбованців (більше ніж на півчверта міліона долярів).

Питома вага Книгоспілки на книготорговельному ринку України складає 27,7%. Отже з цього виходить, що торговельний книжковий оборот по продажі книжки населенню на Радянській Україні виносить більше 10 міліонів долярів за останні пять років. Порівнюючи з убогістю, з анальфабетизмом нашого населення це великий попит на книжку, особливо коли порівнати це з Америкою. Бо хто тут з Українців купує книжку? Хто її читає?...

Свою книготорговельну діяльність здійснює Книгоспілка через свої склади та сітку книгарень. Тепер нараховується окружних книгарень — 42, районних — 203 та крім того при окремих сільських кооперативах — 632 книгарських полиць.

Для поширення видань Книгоспілка окрім книгарського апарату має: цілий штат агентів-книгарів, книгонош, консультаційні бюра. Книгарську культуру в Книгоспілці піднесено досить високо. Для вишколення досвідних книгарів що року проводиться книгарський трохмісячний курс, а при районних книгарнях практикум. Через те, що Книгоспілка торгує всіма виданнями, які виходять на Україні, вона є центром усієї книгарської роботи. Спираючись на великий кооперативний апарат, зможе вона згодом стати єдиним книготорговельним центром. До цього книгоспілка вже готова, виробивши великий плян — кооперативну схему.

З нагоди пятирічного ювилею відновлення діяльности, а десятиріччя істнування цієї української установи можемо тільки побажати їй на цьому полю дійсних успіхів.

GRIEVING.

A mountain high — and at its foot
A grove bathes in sun's beams.
It look so green and yet so dense, —
A paradise it seems.

In this same grove there flows a stream
Whose waters gleam like glass.
Through open valleys, far beyond,
Its waters always pass.

The springtime will return to you,
My streamlet, gentle, plain, —
But youth, which once has passed away,
Will never come again.

From the Ukrainian by Leonid Hlibov, transl.
by **Waldimir Semenyna.**

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

Лемківщині.

Дня 18. марта б. р. відбулися збори в Картерет, Н. Дж., на яких вибрано Лемківський Комітет в Картерет, а іменно громадян: Григорія Волянського, Йосифа Ґінду, Николая Кіру, Николая Мацюжака і Василя Бобеньчака.

Першим завданням Комітету є щира допомога освітному Комітетови Допомоги Лемківщині в урядженню в Картерет концерту на день 8 квітня б. р. Чистий дохід буде приписаний на кредит комітету в Картерет.

Під цю пору йде будова першої народньої твердині на Лемківщині, а це Народного Дому в Сяноці. Тому нашим обовязком є зложити як найбільші жертви, **яких однак чомусь не складаємо!** Щоби не дати заспати нашій Лемківщині, Головний Комітет Допомоги взявся до уладжування концертів, в надії зібрання певного фонду на докінчення будови Народного Дому. Від цього Народного Дому богато сподіємося.

Відтам буде йти культурно-національна робота по наших селах — і віримо, що свідомий гурток народніх робітників в Сяноці ввійде в контакт з иншими повітами Лемківщини, як ясельський, горлицький, новосандецький, мушинський, новоторгський і спільними силами будуть працювати над просвітним, економічним і культурним піднесенням всіми забутої Лемківщини!

Вузькі американські крикуни добачують в нашому змаганню — сепаратизм! Наївні! Ми хочемо зібрати лемківські пісні як народний додаток, уложити їх в гарну музику народних пісень, пустити в світ — а заразом і зібрати якийсь крайцар, щоб допомогти бідній Лемківщині! Хор комітету, зложений переважно з молодих хлопців і дівчат лемківських родичів — дає запоруку що ті молоді люди радо жертвують сввві час і труд для загально національної справи зовсім безінтересовно!

Симпатики не-Лемки, розуміючи народній обовязок, теж радо дають свій час і труд, вступаючи в цей лемківський хор.

А що лемківські пісні є гарні, і варті цього, щоб обробити їх під ноти, хай засвідчить імя відомого всьому нашому народови по цей і той бік океану професора Михайла О. Гайворонського, українського композитора, який одушевляється лемківськими мелодіями і заранжував ці пісні, які співатиме лемківський хор на концертах.

Тому всі повині бути заінтересовані в цьому, і громадно явитися на концерти, уряджувані Комітетом Допомоги Лемківщині.

Хай кожда місцевість візьметься щиро до роботи і допомоги, як це робить комітет в Картерет.

Я вірю, що цей комітет постарається, що сала буде переповненою!

Тому усі, Лемки і не-Лемки з Картерет і околиці, повинні явитись в неділю, дня 8 квітня б. р., в німецькій гали при Roosevelt, Ave., в Carteret, N. J.

П. Ковальчик.

CHILDREN OF THE MEMBERS OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ASK YOUR FATHER TO INSURE YOU IN THE JUVENILE DEPARTMENT OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION. YOUR PARENTS WILL BE INSURED FOR ANY ACCIDENT TO YOU, AND YOU WILL RECEIVE THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE.

В. Кедровський.

1917 РІК.

(68)

Отже Українська Центральна Рада замісць необмеженого права революції, підписала обовязуючу угоду 3 липня. На підставі сеї угоди й була, зі звичайним для Петербурга фальшованням, видана знаменита „Інструкція про временное Управленіе Украйной" з пяти губерній малоросійських і юго-западного краю. Навіть і в сих пятьох губерніях ся ганебна „Інструкція революції", за прияттям якої найбільше агітував тодішній Голова Секретаріяту Винниченко та „іже з нім", не тільки вязала руки Центральній Раді в державно-національному будівництві; не тільки робила Генеральний Секретаріят безправним і абсолютно залежним органом від Петрограду (а не від Центральної Ради), але крім того зовсім виривала майже половину України з компетенції Центральної Ради.

Крім того, щодо головних сил української боротьби, тодішнього авангарда її національно-державної боротьби, війська, то й тут Центральна Рада не змогла не тільки оформити своїх прав, управнити становище українізованих частин або посунути наперід розвиток українізації армії, але навпаки: обмежила свої права в сій справі, підписуючи угоду, під сими словами в декларації Тимчасового Уряду з 3 липня 1917 р., яку вона визнала для себе обовязковою. „...Що торкається військових українських комітетів на місцях, то вони мають провадити свою працю на загальних основах, при чому їх діяльність повинна провадитися в згоді з діяльністю инших військово-громадських організацій".

Се в той час, коли усі ті „инші військово-громадські організації" ставилися нетерпимо-вороже до найменшого прояву українського національного руху і провадили нестриману боротьбу з кождою українською організацією.

Такий вислід сього першого стану боротьби Києва з Петербургом не міг не знайти собі відповідної оцінки і відгуку в широких українських військових масах і як перше активне реагування на таке „порозуміння" стався виступ Полуботківського полку у Київі 5 липня 1917 року.

VIII.

ПОЛК ІМЕНІ ГЕТЬМАНА ПАВЛА ПОЛУБОТКА.

Самоформування полку. Виступ полку в Київі проти російської влади. Оберучев виїхав з Київа. Безсилля Округи стихомирити полк. Передача справи оформування полку Генеральному Комітетови. Безглуздий напад військ Округи на Полуботківців. Кірасири бють та грабують полк. Затвердження полку Центральною Радою.

Серед певної частини українського свідомого громадянства, але невеликої своєю численністю, була течія, що називалась тоді „самостійницькою".

Ті, що належали до цієї течії, стояли за безкомпромісову тактику Центр. Ради щодо Петрограду. Вони ввесь час вимагали від усіх провідних органів, від усіх українських національних організацій безоглядних, навіть не завжди відповідаючих моментови й відношенню реальних сил, кроків до ведення національної політики.

Перебуваючи у невеличкій відносній численности до кількости прихильників поміркованої, як що так можна висловитися, обережної, розрахованої лише на певний успіх тактики, вони мусіли серед українських мас шукати для своєї підтримки найбільше незадоволені чимнебудь елементи. Ці елементи давали найбільше горючий, найбільше придатний матеріял до активного виявлення свого незадоволення, який вони могли скористувати для підтримки своїх домагань.

* * *

В Київі на пересильному пункті*) зібралось поверх 5000 душ Українців-вояків, що зорганізувавшись почали домагатися утворення з них окремого полку імені гетьмана Полуботка.

Російська військова влада, як звичайно, не погоджувалася на такі домагання, а Українська Центральна Рада та Генеральний Комітет також не могли з тактичних мотивів підпирати рішуче ці домагання. Таким чином серед цих вояків утворився ґрунт для успішної праці елементів, незадоволених тактикою Центральної Ради.

У пятитисячну масу кинуто клич необхідности активного виступу вояків, щоби домагатися визнання владою самочинно утворенонго полку. Для того, мовляв, треба лише озброїтись, також при цій нагоді одночасно захопити в Київі всю владу в свої руки, щоби негайно передати її до рук Центральної Ради. Ініціяторам виступу, здавалось, що досить у Київі усунути всіх агентів петроградської влади, як Центральна Рада стане повною господаркою всієї України.

Підготовка до виступу провадилася майже отверто. Деякі члени Генерального Комітету, як наприклад полк. Капкан, Горемика - Крупчинський (усунутий пізніше з Ген. Комітету за свою дореволюційну службу в Бердичевській охранці) та инші, гадали, користуючись нагодою, повалити потрійну більшість членів Комітету, щоби захопити провід над українським військовим рухом у свої руки. Також і з боку командування військами Київської округи та політичного комісаріяту вживалися заходи до спровокування на виступ Полуботківців. Останні сподівалися, що за „бунтарями" піде Центральна Рада й Ґенеральний Комітет. Тоді зліквідувавши збройною силою (козаками та кірасирами) цей виступ одночасно зліквідувати й українські центральні установи, або в крайному разі лише переарештувати найбільш активних провідників національного руху, чим обезголовиться його.

З такою метою російська влада до Полуботківців примінила тактику тримання їх в неможливих санітарних умовах життя на збірному пункті. Він був переповнений до такої міри, що люди ночували в дворі на брудному бруку, під виходками та по смітникам. Страва видавалася в такій кількости, що її не вистарчало на половину людей, хліб був як замазка, на полонвину з землею. Жадного одягу не видавалося й люде були всі обірвані, босі, нагадуючи собою скорше табор старців, чи циганів ніж військових. Таке було відношення до них, не звертаючи уваги навіть на те, що більше ніж половина з них були ті, що мусіли повертатись на фронт другий, третий, а то й четвертий раз, ще не зовсім видужавши від поранень та ріжних хороб.

Так само й приїзд до Київа міністрів з Петрограду та „угода" з ними підлими ще більше олію в огонь, бо військові справи залишилися не розвязаними навіть принціпово, а тому жадних змін в дотеперішному стані їх чекати не можна було.

Військовий Ґенеральний Комітет був поінформований про ті настрої, що панували в Київській залозі взагалі, а зокрема серед Полуботківського полку. Знав він також, що організаторами активного виступу Київської залоги є київський військовий клюб імені гетьмана Полуботка.

Цей клюб утворився тут з перших днів революції. Він був ініціятором організації першого українського полку Богдана Хмельницького. Тепер вважав так само одиноко доцільним в українській військовій політиці йти на пролом в утворенню національної армії. Не поділяючи обережної тактики Центр. Ради та Ґенерального Комітету, він, звичайно, стояв у гострій опозиції до них. Комітет цей спочатку гадав сам стати централею творення української армії, але на всеукраїнських військових зїздах не міг зібрати собі прихильности й десяти відсотків членів зїздів.

Поділяючи у принципі домагання вояків-Українців затвердження їх окремим українським полком, Ґенеральний Комітет не міг стати на шлях активної підтримки їх, але вважав доцільним не перешкаджати наростанню серед них певних подій. Тим більше, що опозицію проти Центральної Ради й самого Комітету він вважав не маючу під собою широкого ґрунту та був певний того, що вона не знайде співчуття навіть у масах самого Полуботківського полку, а тому залишиться фактом виступів лише окремих осіб. Тому на всі „залякування" й погрози, що Комітетові майже щодня робив полковник Капкан, або штучно організовані делеґації від „частин залоги", ми зовсім не реаґували, залишаючи подіям іти своїм власним шляхом.

Нарешті 3/16 липня стало ясно, що події не сьогодня-завтра мають відбутися. В ніч на четвертого Полуботківцями була скликана нарада представників від усіх частин залоги. Ґенеральний Комітет вважав, що на цій нараді мусить пролунати і його голос, щоби внести певне заспокоєння в можливе розбурхання страстей, та щоби посередньо направити виступ в найменьше шкідливий бік для національної справи, а коли пощастить, то й використати його як позитивний для неї фактор. На це засідання постановою Комітету був виделеґуваний голова президії С. В. Петлюра.

На цьому засіданню були представники: Полуботківського полку (поруч. Романовський, бунчужний Бондаренко й инші); від Богданівського полку (командір полку Капкан, член Ґенер. Комітету, адютант Шаповал Олександер, шт.-кап. Ластівченко і другі); представники від Першого Запасового Укр. полку й инших частин залоги.

Від Центр. Ради був член її О. Я. Шульгін, а від Ґенер. Секретаріяту голова його, В. К. Винниченко.

Дальше буде)

*) Місце де збирались військові для відправи у свої військові части.

Приятель людськости.

— Чому не покажетеся ніколи зі своєю жінкою між людьми?

— Або лише що [illegible]

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮАРК, Н. Дж.

Святочний Вечір в честь Тараса Шевченка.

Неділя 18 марта 1928 остане пропамятним днем для нюарської української громади. В той день відбувся концерт в память 67 роковин смерти Тараса Шевченка.

Природа обдарувала цей вечір пропамятної неділі гарною погодою, начеб і вона бажала піти на стрічу щирим бажанням великої маси наших поселенців: поклонитися великому духови Тараса, незабутнього Батька України.

І сердечне бажання, леліяне у моїй душі від кільканацятьох вже літ, щоб золоті слова мудрости й наука Тараса Шевченка глибоко, глибоко увійшли у серця наших скитальців у чужій американській країні, — сповнилося, коли я побачив, як всі місцеві й позамісцеві Українці, яких тільки найбільша нюарська галя помістити могла, прибули на свято, щоб своєю присутністю віддати честь незабутнім тіням великого народного пророка.

І поклонилися Йому всі — люд наш робучий і його провідники; бідні й щасливіші фортуною Українці на засланню без розбору щодо політичних чи релігійних переконань. Бо цей наш найславніший національний воїн-Кобзар віддав своє мучениче коротке життя за всіх, за цілу Україну, тож всі її діти будуть свому найбільшому заступникови-мученикови вдячні. Тут отже як найвиразніше сповнилось наше народне гасло: Оден за всіх — всі за одного.

Концерт-свято устроєно всіми нашими Братствами і Товариствами під проводом Хорів Тов. Боян в Кріґерс Авдіторіюм в Нюарку.

Вже на дві години перед Концертом величезна галя почала наповнятися нашим патріотичним громадянством і чужими гістьми. І мило мені й всім було завважати, як росте наша свідома громада, як розвивається почуття солідарности, коли така велика як на місцеві обставини маса народу (понад дві тисячі осіб) зібралась, щоб гідно заманіфестувати свої патріотичні чувства.

Цей Шевченковий Концерт знаменним був головно цим, що на звеличання його зволила прибути наша найславніша артистка-співачка великих опер, пані Сальомея Крушельницька, беручи у Концерті діяльну участь.

Ця справдішня Фея української музи — була на ділі головною атракцією, єдиною відай причиною, що всі непорозуміння звичайно розєднаних між собою наших громадян начеб щезли, відлетіли від нас десь далеко на скалисті пустарі, на степах пропали. Зійшлися всі, щоб сердечно привитати достойну гостю, яка з далеких, також чужих сторін прилинула на це народне свято на крилах своєї непроминаючої слави, щоб і своїм чарівним та солодким голосом помянути нашого Великого Мойсея не злим тихим словом.

Концерт зачався відспіванем гимнів американського й українського та за цим слідувала зараз пісня на мішаний хор „Ой рано, рано — О. Кошиця, яку виконали Хори Тов. Боян під дириґентурою п. Теодозія Каськова.

Згадуючи про гимни (чужі й свої), якими звичайно розпочинаються всі патріотичні свята-обходи, зазначити тут треба (щоб не вертатися вже до цеї справи), що коли вже в програмі є відспівати на початку два гимни (пр. американський „Май контрі" й український „За Тебе, Україно") й при кінци знов два гимни, які повинно ся також на програмі зазначити (пр. Ще не вмерла Україна й „Ді Стар Спенглед Баннер) то повинні ми ці точки уважати за справді святочні й з належною пошаною, стоячи, ці гимни вислухати без уваги, чи це є гимн чужий, чи свій — бо цего вимагає від кождої здорової одиниці загально-культурний закон.

На згаданім тут Концерті так воно й лучилося, що після американського гимну, який присутні вислухали стоячи, по скінченню цего чим скорше з великим вдоволенням посідали, щоб у роскішній задумі вислухати гимн американських Українців „За Тебе, Україно".

Річ ясна, що таке поведення не є випливом малого пошанування для своїх членів, а тільки недостачею зрозуміння, чи властивої культури. Чейже вже раз ці справи (культурні вимоги) треба поважно в наших церквах, школах, клюбах, товариствах й братствах нашому загалови пояснити, щоб ми хотяй на зовні могли задержати знамя культурного елементу серед чужого світа.

Всі хорові точки в части І. й III (як „Ой рано, рано, Гамалія, Завіщання) виконав мішаний й мужеський Хор Тов. „Боян" при допомозі найкращих наших позамісцевих співацьких сил, справді по мистецьки, захоплюючи своїм щирим чувством й совершенною інтонацією навіть найбільш вибагливого любителя хоральної музики. Видно було, що управитель й дириґент Хорів п. Каськів зі справдішньою щирістю й небуденною любовю до нашої музи відноситься й тому тільки такі солодкі наслідки-успіхи як послідні продукції Хорів є можливі. Тут звернуу ще на одно увагу, іменно, що коли мішаний Хор виконує дану пісню, треба вимагати безусловно від всіх мужеських голосів, а зокрема від басів більшої уваги на нюанси (музичну динаміку), головно на це, щоб не позволяти затемнювати голосів (тонів) жіночими голосами, котрі вже з природи є о октаву все висші від мужеських й як такі (високі) легко вибиваються на верх — й легко їх чути.

Жіночі голоси у мішанім Хорі є скорі з природи при найменшій нагоді закривати мужеські голоси тим лекще, коли уставлені перед мужеськими й ці послідні скриті позаді для „джентельменства" співають вельми „економічно". Це головно я завважав підчас виконування пісень „Ой рано, рано" й в „Завіщанню".

Пан Фатюк й п. Кохалевич як солісти відспівали свої партії милозвучно й з відповідною інтерпретацією, збільшаючи цим немало артистичну вартість виконання згаданих хорових композицій. П. Кохалевичеви, обдарованому справді вельми симпатичним й дужим басовим голосом, побажатиби, щоб більше присвятив праці над вишколенем такого красного й різкого таланту та виконистав як слід цей справді божий дарунок. Коли пригадую собі Хор Тов. Боян, якого продукування я чув перший раз тому кілька літ, то тоді він робив враження повної „анархії", де один голос шукав другого, питаючи допомоги, а нині вже (підчас виступу послідної неділі) у него є вельми замітна маркантна ріжниця, яка справляє милу несподіванку всім тим, хто любить й привик до краси, гармонії й мистецтва.

Хор Тов. Боян виробив в собі єдність гадок й чину та цим скріпив тільки ідею независимости Хору як цілости. Цей свій розвиток і успіх завдячує Хор безперечно невсипущій праці талановитого й спосібного його диріґента п. Теодозія Каськова, котрий мусів жертвувати незвичайно богато трудів, щоб Хор піднести до нинішнього, артистичного уровеня.

Тут як слід згадати би треба про одну злишну привичку деяких членів Хору (це трафляється, на жаль, майже у кождім хорі). Іменно підчас продукції (співу) не треба ховати руки до кишені, тому, що таке поведення викликує у глядачів враження „великої недбалости" співаючого та хотяйби цей не знати як поважно під цю пору думав та був перенятий своїм співом, так його недбала поза ніяк не буде оказувати на його належне заінтересовання його артистичною креацією. Річ зрозуміла, що штучність, мертвота, шаблон, чи деревлянна поза члена Хору (солістови прислугує деколи безперечно більша свобода рухів) та ще інтеліґентне заховання співаків Хору на сцені оперте на пошані, яку повинні члени хору відчувати зглядом музики-пісні та зглядом публики, для якої співають, є річ вельми пожадана й конечна.

Поему „Розрита могила" Тараса Шевченка віддеклямувала з правдиво-щирим чувством п-на П. Шафранська, котра мимо не дуже то могутнього голосу зраджує небуденний драматичний талант — своїм виголошенням згаданої поеми, нацiхованим щирим патріотичним чувством та зрозумінням, захопила всіх присутних.

Про скрипкові соля п-ни Любки Каськів мало можна згадати, хиба лишень, що за мало, безусловно за мало відограла твоїх [illegible] дві композиції й маленький, незамітний наддаток), а що мої жалі оправдані, хай свідчить цей факт, що за кождим її виступом (всего дві точки) присутна публика жадала наддатків, яких не все могла дочекатися.

Надіємося, що підчас слідуючих виступів п-на Люба Каськів буде для нас всіх щедріша. Її гра за кождим новим виступом зраджує більшу рівновагу духа, нові інтерпретаційні цінности, тон її набирає повноти й сонорової краски, ніжности й інтуїції. На окреме признання заслугує виконанне п-ною Каськів Вязанки В. Присовського зі щирим темпераментом й зі зрозумінням питомих ціх нашої музики-пісні. Думки у виконанню п-ни Любки Каськів навіяні справдішною тугою, питомою тільки українському серцю, переносили нас на розлоґі, широкі, пахучі наші степи, а ґраціозний спосіб лучення тонів сумовитої думки ярко відріжнявся від принадно-веселого, безжурного темпа коломийки.

Будемо всі раді й щиро вдячні п-ні Любі Каськів за більше подібних композицій-творів як Вязанка Присовського.

Святочну промову виголосив п. Омелян Ревюк, редактор „Свободи", найперше по англійськи, пояснюючи американським гостям в загальнім начерку про ціль свята, а малюючи добірними словами вельми рельєфно образ страдального життя найбільшого нашого поета й найславнішого нашого борця за волю й свободу українського народу, познакомив присутних чужинців хоть вкоротці з початком-жерелом наших визвольних змагань. „Зроджений у найтяжшій неволі — каже ш. прелеґент — круглий сирота-кріпак, довгою, безупинною працею, незвичайними талантами й глубокою вірою у свої ідеали розриває залізні невольничі окови, здобуває волю, свободу на це тільки, щоб мужніше, грізніше та горячіше висказати слово — правду в обороні свого народу. І за цю тільки горячу любов до свого поневоленого народу, приходиться Йому жертвувати найдорозший скарб чоловіка — життя своє.

По короткій своїй діяльности на свободі поет попадається знов у царську ще тяжшу неволю, у котрій замучений скоро гине, полишаючи свому народові Заповіт: щоб наукою-просвітою здобував силу-знання, сталив характери, рвав кайдани тьми-неволі, та навіть вражою кровю був готовий свою волю-свободу окропити, коли така сумна конечність настане. І щоб вірив глибоко, що воскресне український поневолений нарід й займе почесне місце серед других, вільних народів світа. Закінчуючи свою бесіду, підніс ще шан. прелеґент вже в нашій мові, що колиб Тарас Шевченко був уродився в щасливіщих обставинах, таких, як другі славянські поети, як Міцкевич або Пушкін, то певно як раз він, своїми надзвичайними талантами бувби здобув признання й місце найбільшого поета цілої Славянщини й тоді вже певно Його імя й Україна, Його батьківщина, булаб знана цілому світови, бо ніхто ще не любив свого народу так горячо як Тарас Шевченко й жаден другий нарід у світі не відноситься з таким обожанем-пієтизмом зглядом свого поета, як український нарід зглядом свого найбільшого національного пророка, яким був й на віки таким полишиться Тарас Шевченко. Ентузіястичними оплесками нагороджено вельми патріотичну бесіду шан. промовця.

По цім слідували продукції соля вельми достойної нашої гості пані Сальомеї Крушельницької. Її появу на сцені стрінула буря щирого привіту, який довго не стихав. Ще кілька рож-квіток впало на сцену... ще кілька щирих окликів і все мовкне. Роздались перші звуки акомпаніяменту й всі змінюються в слух. І поплили з горячого серця артистки, з глибокої її душі сумні то знов веселі, журливі та безнадійні звуки-слова батька Тараса. І началася містерія — ...вольна й невольна злука горячих бажань-послань, заповітів Великого Поета з горячими почуваннями тайних глибин серця й душі найбільшої й найславнішої сучасної української артистки, справдішного соловейка українського люду, української природи, серця й душі. Кожна пісня (а було їх богато) чи то клясична композиція, чи народна, однаково повна горячого чувства.

Родиться в серци артистка й пливе до сердець слухачів, які зачаровані її голосом повним раз ніжної любови то знов жалю-туги, тихої розпуки-резиґнації.

„...Нехай люди не здивують, як я, мамо, потанцюю, гей, доленько моя, доленько моя"... (Якби мені намисто, Шевченко-Лисенко) плаче-ридає серце Шевченка й ці Його сльози й біль переповняють й серце артистки, яка ніжним, жіночим чувством скаржиться й благає Бога змилуватись над долею безталанної сироти. „Ой в полю садок— чисто метений, зеленою рутонькою густо плетяний" знов пливуть солодкі, ясні мов кришталь звуки у наше серце а перед очима нашої душі являєсь садок у полю, зеленою рутонькою густо плетяний. (Ой в полю садок — О. Нижанковського). Кожде слово пісні, кождий склад, співзвук з найбільшою прецізією виточені, рівні, начеб дорогоцінні перли, а образи мальовані найдорозшими красками ріжноманітних чувств-тонів.

Містичною силою витворений у душі артистки образ нам передається й ми його бачимо, відчуваємо; любуємося разом з артисткою „радісним" (У неділю вранці ідуть новобранці", „А хто іде? Кум до куми!") та сумуємо, зітхаємо щиро спільно з артисткою, слухаючи як ...„там під гаєм зелененьким брала вдова льон дрібненький". Гіпнотизує нас співачка наша своєю наскрізь індивідуальною інтерпретацією й змушує нас в найшляхотнійший спосіб радуватися, то знов сумувати над подіями людського серця-душі а зокрема над долею нашого дотепер безталанного народу. Кожда креація нашої артистки це справдішний малюнок, різьба славних мистців Dürera чи Holbeina. Дорогоцінности наші — наші найкращі пісні — історія нашого народу не загинуть завдяки таким артистичним індивідуальностям як пані Сальомея Крушельницька, завдяки котрій головно (та по части й їй подібним) наша дума, наша пісня не вмре, не загине — от де люди наша слава, слава України.

Наші пісні, яких специфічні ціхи вимагають окремої своєрідної інтерпретації, окремого стилю найкраще й незрівнано виведені панею Крушельницькою, головно завдяки її великим артистичним прикметам (чувству) та небуденним, ґеніяльним здібностям обсервувати людське життя. Спостерігати або відчувати правду це прикмета ґеніяльних умів (звичайно поетів), а музика — пісня, мистецтво якраз таких інтелектів вимагає, на них виключно опираючи своє іствування.

З недостачі місця на цих скупих мушу попередстати висказах, признаючися, зрештою, що я доторкнувся вельми „трудного" й на мої сили питання, яке розвязувати (критичним способом) не є річ легка й тому хай ці мої загальні ревеляції-замітки будуть приняті як вискази „bona fide".

На одно бажаю ще звернути увагу нашого загалу, іменно, що наша достойна гостя вже на початку своєї артистичної діяльности в Злучених Державах, і то головно між нашими поселенцями, змушена місцевим обставинам богато зі своїх артистичних креацій жертвувати на користь нашої пісні-музики — таким чином, пособляючи добровільно баҗанням нашої заокеанської кольонії. Коли возьмемо під увагу це, що й другі ще більше просвічені й культурні народи ніж наш придбали вже й витворили віками такі музичні цінности, яких ми ще не маємо й ці високо-артистичні (клясичні) твори наша славна Артистка жертвує на користь наших „музичних здобутків" та нашого визволяючогося люду цим зобовязує нас пані Крушельницька до ще більшої вдячности. Ця її пожертва це вислід справді щирого й великого патріотизму нашої преславної громадянки й це уступство на користь трудового нашого люду цілий наш загал повинен зрозуміти й як слід [illegible]

Акомпаніямент до всіх точок програми Концерту виконала вельми удачно наша талановита, добре знана нашому загалови акомпаніяторка-пяністка п-на Віра Стецкевич.

Відспіванням гимнів Ще не вмерла Україна й The Star Spangled Banner (хори при акомпаніяменті пяна) в гармонізації G. H. Gartlan-a закінчено це велике Свято-Концерт.

Михайло Зазуляк
(гість з Ню Йорку).

ЕВРОПЕЙСЬКЕ КОРОЛІВСТВО, ЯКОГО НІХТО НЕ ЗНАЄ.

—o—

Павло II., король Таволяри.

В Европі є королівство, так сказати, законспіроване. Ніхто його не знає. Навіть найліпщі ґеографи. Нема зазначено того королівства і на найдокладніших військових мапах.

А таки королівство Таволяра не є видумкою, але реальною дійсністю. Воно є в Европі, недалеко від східного берега Сардинії. Королівство це є на острівці, на якому жиють пастухи, і від 80 літ має свою власну династію. Володарі Таволяри з гордістю носять титул „його королівської величности" і мають **800 горожан.**

Ця мініятурна держава є зовсім незалежна. Королі її є суверенні, а Італія шанує права цієї справді оперткової династії. Тому чотири місяці помер король Таволяри Павло І. Тому що Таволяра має устрій дідичної монархії, тож Павло II. вступив на престіл своїх предків і проголосив народові шумну відозву, що перебирає владу. Відозва заблукала і до Сардинії.

З нагоди тої зміни престолу на цьому острівці довідався світ історію найменшої европейської держави.

Таволяра, хоч не висилає амбасадорів до чужих країн і не вела кровавих воєн, то таки має **гарну минувшину.**

Карльо Бартельоні, що пізніше приняв імя Карла І. тому 80 літ, був основником тої династії в Таволярі. Батько його Джузепе тому 110 літ перенісся з Корсики на незамешканий тоді зовсім острівець. За ним пішли інші рибалки і пастухи тай незабаром на острові було вже 200 мешканців. Були там тоді зовсім патріярхальні відносини. Всі без спротиву слухали розпорядків голови родини Бартельоні.

В 1843 році приключилося, що король Сардинії Карло-Альберт приїхав до Таволяри та в розмові із старенькім Джужепе Бартельоні сказав жартівливо:

— Я є король Сардинії, а ти, як чую, є королем Таволяри.

Син старенького Карло Бартельоні взяв ці королівські слова поважно, а коли число мешканців острівця зросло до 300, **попросив короля Сардинії, щоби подарував йому острівець і надав королівський титул.** Карло-Альберт сповнив його просьбу, казав уложити відповідний документ, що признавав родині Бартельоні острів і титул королів Таволяри.

Син Джузепе Бартельоні приняв імя Карла І., стався королем рибалок і пастухів і з того часу острівець цей є королівством. За володіння померлого недавно Павла І. королівство це перейшло поважну кризу. Італія заатакувала північну части острівця, а родині династії Бартельоні осталася лише південну частинку. Здавалося, що після такої невдачі вибухне революція, яка повалить династію. Однак Павло І. був добрим політиком і зумів вийти цілою з прикрого положення. Не лише, що не скинули його з престолу, але ще й закріпив свою владу. Володарі Таволяри живуть у королівськім замку, де крім портретів родини Бартельоні є й портрети ріжних европейських монархів. По смерти Павла І. Таволяра покрилася жалобою, але його наслідник Павло II. обіцює, що буде також мудрий і добрий монарх, як його батько.

ПОДЯКИ

Я, нижче підписана, складаю сердечну подяку У. Н. Союзови за уділення мені допомоги в сумі $50.00, які мені стали в великій пригоді. Я маю пятеро дітей сиріт і мала йти до шпиталю на операцію, а дітей віддала би в чужі руки, як би не Український Народний Союз.

Також дякую членам відділу 295 У. Н. Союза за їх поміч.

Текля Лесняк,
від. 295 У. Н. Союза,
Акрон, Огайо.

—o—

Я, нижче підписана, складаю сердечну подяку У. Н. Союзови за уділення мені допомоги в сумі $100.00 з фонду запомогового, які мені та моїм дітям стали в великій пригоді. Мій чоловік вже другий рік, як лежить в шпиталю. Також дякую товаришам Т-ва „Запорожська Січ", від. 234, до котрого мій чоловік належить.

Паранька Гальків,
Елизабет, Н. Дж.

Ж і н к а (що покинула чоловіка, вернула вже на третій день і каже до служниці): Горпино, я вернула! Принесіть зараз із пивниці фляшку вина! Я хочу випити з моїм чоловіком на знак перепросин.

Служниця: А чи не буде то за богато для пана? Бо пан з того часу, як пані забралися, такі веселі, вже випили три фляшки!

БОРОТЬБА

ІВАН ЖЕЛІЗНЯК ПРОТИ ДЖИЛЛ МАРІО

Світовий Український Силач — Італійський Силач

ГАРКАВЕНКО ПРОТИ ДОМИНГОЗ

Іспанський Силач

У ВІВТОРОК, ДНЯ 27-ГО МАРТА 1928 РОКУ

В МАНГАТАН КАСИНО, 155 УЛ. і 8 ЕВНА, НЮ ЙОРК, Н. Й.

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

БУДУТЬ БОРОТИСЯ ЩЕ ТРИ ДРУГІ ПАРИ.

ЇХАТИ: БЕРІТЬ ЕЛЕВЕЙТОР 6-ої АБО 9-ої ЕВНІ ДО 155 УЛ.

НАЙНОВІЙШІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука. Ціна ......40 ц.

ДРУГА КНИЖЕЧКА (Читанка для II. кляси). М. Матвійчука. Ціна ......45 ц.

БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ, о. д-ра Я. Левицького, Часть І старий завіт; часть II новий завіт ......85 ц.

КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича ......50 ц.

Невдовзі маємо одержати:

ТРЕТУ КНИЖЕЧКУ М. Матвійчука, котра є вже в друку.

Повисші книжки будемо висилати тільки за одержанням належитости, а з огляду на їх низьку ціну ніякого опусту давати не можемо. — Замовлення слати на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — се сила. — Пишіть по найновійший ціпник книжок.

НАЙНОВІЙШІ УКРАЇНСЬКІ І РОСІЙСЬКІ РЕКОРДИ КОЛЮМБІЯ

Columbia

Український Хор Ліра:
27126F Ой, у лузі / Ой, у поли нивка
Кирстюк, тенор:
27127F Плотню уснув / Ангел вопіюще
Українська Орхестра П. Гуменюка:
27128F Заяць женить / Танець з під Львова
Українська Орхестра:
27129F На сінокосі / Вандуристи
Д. Медовий:
27130F Така її доля / Карі очи
Українська орхестра П. Гуменюка, баритон Жуковський:
70007F Український баль в Америці (в двох частях).
ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, баритон, з акомп. орхестри.
27124 Спорт Американський / Історія з пирогами / Український Хор „Ліра" з акомп. Орхестри
27125 Верховина / Де Дніпро Наш (нар. пісні)
27118F Запізнанка, ком. пісня / Погані часи.
УКРАЇНСЬКИЙ ХОР І ОРХЕСТРА П. ГУМЕНЮКА.
27119F Вічний революціонер, Франко-Лисенко.
[illegible]
ВОЛОДИМИР ДИЛОВ, бас з акомп. орхестри.
27120F Гуляв чумак на риночку. / [illegible]
[illegible]

О. К. КИРСТЮК, баритон.
27127 Плотню уснув / Ангел вопіюще
70000F Бог Предвічний (в двох частях)
70001F Согласно заспіваймо / Христос Воскрес
70003F Отче наш / Вірую
МИХАЙЛО ЗАЗУЛЯК, баритон, з акомп. орхестри.
27108F (Ой зійди, зійди, ясен місяцю / (Як почуєш в ночи.
27109F (Розлука, ти розлука / (Повій вітре на Вкраїну.
ВЕСЕЛІ ПОЛТАВЦІ.
27102F (Ой і весела ж до дому йду.
О. К. КИРСТЮК, баритон з акомп. органу і дзвонів.
27110F (Рождество Твоє, Христе Боже наш, Різдв. пісня. / (Йордан, Різдв. пісня.
27103F (Куверина Катерина. / Віду собі купила.
П. ГУМЕНЮК, соло на скрипці.
27100F (Думка і коломийка / (Польна „Добуш"
ПАВЛО ГУМЕНЮК, соло.
27099F („Гоп", вальц. / (Танець присюдка.
УКРАЇНСЬКА СІЧОВА ОРХЕСТРА СУРМА.
27122F На городі Сурма грає. / Марш Садовського.
27123F Аркан, гуцульський танець / Кучерява Катерина
27104F (На сінокосі, коломийка / Козак-тропак.
Евген Жуковський, баритон, з акомп. орхестри.
[illegible]
МИКОЛА ДАНЧЕНКО, тенор з акомп. гармоній.
27112F (Як я збирався до Америки / (Потпурі з укр. пісень.

[illegible]

UKRAINIAN AMERICAN RECORD CO.,
2ND AVENUE, COR. 5TH STREET, NEW YORK CITY
[illegible]
ОТВОРЕНО ЦІЛИЙ ДЕНЬ І ВЕЧЕРАМИ.

ВІДОЗВА

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН СЕЛА КРИВОТУЛИ СТАРІ, ПОВІТ ТОВМАЧ, ГАЛИЧИНА.

До дорогих батьків та братів за океаном.

Жорстока доля відорвала вас, дорогі батьки та брати, від ваших родин та рідної України геть далеко, аж за море шукати хліба для себе і своїх рідних. Не один з вас умирав з голоду та холоду, зайти у далекому краю здобув собі такий-сякий кавалок хліба. А коли котрому з вас хоч трохи сонце засвітило, то сейчас думками вертав до Рідного Краю — Старого Краю. Хотілося знати: що там діється, як там живеться нашим рідним?

Все, що знаєте з часописів, далеко не те, що у нас в дійсности діється. Нашим українським часописам наложено каганець, як тому битому псови, щоб не міг себе і скавулінням боронити. З наших 3.000 школ, які ми з великими жертвами здобули в Австрії, сьогодня лишилося не цілих чотири сотки, та і в тих школах наші діти під проводом чужих нам учителів співають польські гимни.

Ми стиснені на своїх дідівських клаптиках землі, душимось а обширні двірські землі займають кольоністи з заходу та інші чужі нам люде.

От хочби й в нашому селі. Розпарцельовано двір, а землю забрали кольоністи. Мазурам не вільно відпродувати землю нашим людям — лише селянам латинникам. Не один з наших неосвічених за кавалок землі кидає на вічну ганьбу свою прадідівську віру, переводить метрику на польське, аби таким чином здобути польську ласку, клаптик землі. З нас роблять польських яничарів. Ми стиснені залізними пазурами за горло. Боронимося при помочі кооперативних читалень та культурно-освітних гуртків. І наше село зорганізувалося в кооперативу „Єдність" та утворило культурно-освітний кружок при кооперативі, де гуртується наша молодь та молодші господарі, котрі, розуміючи теперішню ситуацію, взялися до завзятої боротьби за кращу будуччину.

Мимо того, що ми знищені світовою війною — всі одною лавою постановили ми перевести загальну збірку на будову дому читальні „Просвіта", яка виховає нашу молодь на вірних синів нашої неньки України.

Тому звертаємося і до вас, дорогі батьки та брати, о піддержку матеріяльну на дорогу для усіх нас акцію.

Сподіваємося, що наші земляки, не забудуть своїх братів і відгукнуться на заклик тих, що мусять животіти в польському ярмі.

Жертви просимо посилати на адресу: Культурно-освітний Кружок Молоді в Кривотулах Старих, почта Отинія.

Надаірна Рада Управи кооперативи „Надія":

Михайло Гураль, Роман Скоморовський, Іван Залізський, касієр, Юрко Ціпух, управитель.

Треба додати, що і ми усі браття і сестри з сел: Кривотули Старі, Скрасєлока, Кривотули Нові та околиці повинні взяти участь у допомозі. Хай не буде такого, хто не дав би своєї лепти!

Збіркою займуться слідуючі громадяне:

Пилип Назарук, Антін Лаврук, Василь Назарук.

Адреса:
2031 14th Av., Altoona, Pa.

ДЕ ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ.

ГАРКАВЕНКО В БАЛТИМОР, МЕРИЛЕНД.

На просьбу української кольонії великий український силач

ГАРКАВЕНКО

буде боротися в Балтимор

В СЕРЕДУ, 28. МАРТА 1928 Р. В ГАЛИ ФОЛЛИ ТЕАТРУ, 900 Балтимор улиця.

Гаркавенко дістає богато писем від Українців з ріжних міст, щоби приїхав боротися.

Виступ Гаркавенка в Болтимор викликує велике зацікавлення, тому треба сподіватися, що Українці з Балтимор і околиці прийдуть численно подивитися на виступ Гаркавенка, та побачити, як він кладе на лопатки своїх противників. 69-72

ГАРКАВЕНКО ТАКОЖ БУДЕ БОРОТИСЬ В БРУКЛИНІ.

Нарешті Гаркавенко буде боротись і в Бруклині. Через два роки Українці, котрі живуть в Бруклині не мали нагоди побачити, як Гаркавенко бореться. Тепер одержано дозвіл на устроєння боротьби, котра відбудеться у великій салі Бродвей Арено, на розі Бродвей і Галсей вулиць В СУБОТУ, ДНЯ 31-го МАРТА ц. р. — Окрім Гаркавенка будуть боротись і інші визначні борці. 71-4

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В ROCHESTER, N. Y.

На просьбу української кольонії Гаркавенко буде боротись в Рочестер, Н. Й., В ЧЕТВЕР, 29-го МАРТА, в великій Конвеншин Гол. Будуть боротися ще другі світові борці. Американські часописи в Рочестер лишуть богато про приїзд Гаркавенка. Радимо всім любителям спорту Українцям в Рочестер і околиці прийти і подивитись, як Гаркавенко кладе на допатки. 71-3

ФАРМИ!

НА ПРОДАЖ

Новий 2-фам. дім, 12 кімнат і 14½ акрів гарної землі, сад 60 овочевих дерев, нова простора стайня, гараж, новий великий курник, 50 курий, автомобіль, 1 корова, 2 акри молодого ліса, студня під хатою, при стейтовій дорозі, від стації 10 мінут ходу. Продається з причини нещастя в родині за-ціну 2 рази меньшу, як те все варте. Голоситься до: 71-4

THE GLOBE SERVICE CORP., 30 East 7th St., New York, N. Y.

ФАРМИ ВЕЛИКІ І МАЛІ

Хто хоче з малим капіталом стати своїм власним паном або господарем тут, де компанії вже платять по $25.00 денно фармерам, що добувають олій, той нехай напише до мене залучуючи почтову марку на відповідь, а бігме не пожалуєте. 71—

SAM SHEREMETA, 608. 7th Street, Muskegon Hights, Mich.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

в околиці Сиракюз, Ровм і Ютика, де є добрі і урожайні землі, рівні і без каміння. Перша фарма 126 акрів, з чого 10 ліса, а решта земля під управу, 25 штук грубої худоби і 2 коні, вся машинерія, які 12 кімнат, велика стайня і других 4 будинки, коло муровані дороги, 2 милі від міста, школа при фармі. Ціна $9,000, з того готівкою $4,000, а решта на легкі сплати.

Фарма 140 акрів, 30 ліса, а решта земля під управу, добре забудована 10 корів і коні, машинерія, на стейтовій дорозі, 1 миля до міста. Ціна $6,000, готівкою після умови.

Фарма 170 акрів, 25 корів, 4 коні, будинки нові і великі, вся машинерія, вода ліс до хати і барні, 3 милі від міста. Ціна $7,000, готівкою $4,000, а решта по $100 на рік.

Ще маю менші і більші фарми. Інтересовані прошу голоситись на повисшу адресу до фармера: 62—

LIO WITENOK, R. F. D. 7, Rome, N. Y.

БІЛЬ В БЕДРАХ І ТЕРПІННЯ ЩЕЗЛИ ДУЖЕ СКОРО

Червонохресний Нирковий Пластер Помагає Майже Чарівно.

Ви можете визбутися майже доразу терпінь як стріла болів в бедрах. Нервових болів, Ревматичних та інших терпінь при помочі Джансона Червонохресного Ниркового Пластера. [illegible] — ніби пластир приклад до тіла, зараз починає лагідне тепло, тіло ваше сповняючи нерви і м'язи [illegible] терпіння. Він [illegible] Червонохресного Ниркового Пластера проникає безпосередньо в шкіру до місця болю, як довго [illegible] остає на тілі. Купуйте тільки [illegible] Червонохресний Нирковий Пластер. У всіх аптиках.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

На страйкуючих майнерів.

Засилаємо $30.00 на допомогу страйкуючим майнерам. З того $10.00 з каси Товариства „Січ", від. 282 У. Н. Союза, а $20.00 добровільних датків.

Жертви зложили: О. Шмокалюк, І. Лесюк, К. Рибак, А. Яворський, Т. Андрусишин, І. Каменюк, І. Канїй, А. Вага, М. Марва, М. Лищинецький по $1.00; О. Шкляренко, М. Безкровний, О. Кирик, Г. Федорчук, П. Парибус, Є. Кашубинський, Л. Кіт, В. Сморуль, С. Пастух, М. Дзедзюк, П. Кіндрат, Н. Гальчип, К. Кaим, Я. Матвіїв, П. Панасишин, М. Дембицький, Г. Старовушний, В. Пахолок, Й. Заставний по 50 ц.; І. Лущак, В. Гриник по 25 ц.

Гроші переслано через „Обєднанне".

Іван Лесюк.

ОБУРН, Н. Й.

Коляда на інвалідів.

Колядою занялися Тов. „Запорожська Січ", від. 283 У. Н. Союза і зібрало $78.75.

Гроші переслано через „Обєднаннє".

Семен Цюпило, секр.

ДЖЕМЕЙКА, Н. Й.

Коляда на Рідну Школу.

Заходом бр. св. Юрія відбулася коляда, котру призначено на Рідну Школу. Зібрано $41.00, котрі переслано через „Обєднаннє". Імена жертводавців: Д. Онищук, Г. Данилюк, Н. Н. Возний, Бобекій, С. Іванців, І. Шемберко, І. Варноковський по $2.00; С. Бойко, І. Паріляк, С. Конечук, О. Александрович, Самборський, Г. Іванців, Т. Гірняк, Волос, Т. Миць, Т. Біловус, М. Лесів, А. Грабар, І. Атаманів, Г. Сташків, М. Костишин, Я. Притика, Маланка, М. Заборський, Т. Варварчик, М. Поштоаян, Анастасія Шемберко по $1.00; Диминюк, Зозак, по 50 ц.; Смоклюк 25 ц. Збірка від неповних $4.75.

Матвій Костишин, секр.

КОТСВІЛ, ПА.

Коляда на Рідну Школу та повоїян.

Колядою занялися: Войтко Струж, Василь Воловник, Роман Тимошек.

Жертви зложили: українська гр.-кат. парохія $7.50; С. Курило, В. Воловник, П. Липка, А. Грецький, Р. Тимошек, С. Поперечний, В. Струж, Я. Ковальський, С. Бортник, М. Пик, Д. Живчин, Й. Урбан, Т. Таввор по $1.00; С. Прийма $1.50; В. Шило, Д. Слободзян по 75 ц.; Й. Кобилянський, Д. Лебідь, А. Бокало, М. Мельник, В. Кравчик по 50 ц. Дрібні жертви $5.50. — Разом $31.50. З того вислано: $20.00 на повоян і $11.50 на Рідну Школу.

Гроші переслано через „Обєднаннє".

Йосиф Урбан.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

На потерпівших від повені.

Бр. св. Михаїла, від. 7. „Провидіння", ухвалили на місячнім мітінгу збірку на повоян, яка дала $25.00. В. то брат. асигновано на ту ціль $25.00; разом $50.00, які вислано до краю через Обєднання.

Імена жертводавців: Т. Булак $2.00; Ю. Лесюк, П. Мартишин, П. Сокальчук, Г. Хромчак, С. Шинчак, М. Мрук, В. Волчанський, Д. Матишак, М. Гасюк, М. Лебединський, М. Головач, М. Шкодовський, В. Шкодовський, С. Станьчак, С. Гальчак, І. Маслак, І. Довганюк, Т. Пронычак, З. Пидух, Р. Якунчак, П. Сперзак, Н. Бодна по $1.00; Д. Проплак, П. Северин по 50 цнт.

Петро Мартишин, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 16. марта с. р. в Сагинав, Мишиґен, помер Антін Рос, родом з Бреньова, повіт Лісько (Лемківщина). Покійний приступив до 300 від. У. Н. Союза від початку його заснування, себто від 1924 р. і був добрим, щирим і чесним членом. Покійний числив 43 роки. Прожив в Злучених Державах 16 років і завжди тяжко працював. Полишив жінку і сина Стефана літ 14. Похороном занялася жена, родина і товариство. Над домовиною покійного сказав прощальне слово пред. Т. Федусь.

Покійний в просвітнім життю уділу не брав, бо не був грамотним. Але помагав матеріяльно у всіх наших просвітних і національних змаганнях. Всі спори, які повставали у товаристві і поза товариством, старався лагідно допровадити до згоди.

Він все памятав на слова правди нашого учителя Т. Шевченка: Єднайтеся, брататеся у чужому краю!

Александер Варян, секр.

Гість (до маляра): Хто додає вам одушевлення до ваших творів?

Маляр: Моя жінка!

Гість: А то цікаве!

Маляр: Так, усе, коли потребує нової сукні або нового капелюха, я мушу забиратися до праці з більшою енергією.

Його правда.

Мати (до синка): Коли ти далі будеш такий нечемний, я заміняю тебе: собі візьму чемного хлопчика.

Синок: Ти того не можеш зробити, мамо! Чи ти гадаєш, що найдеться хтось такий, що дав би тобі чемну дитину за нечемну?

OLD GOLD ЖАРТИ

Вона: — „І щоби було з тебе тепер, як би не мої гроші?"
Він: — „Будьби досі самотний!"

Молітвен: — „Д чогож ти хочеш приєдати свою пічну сорочку?"
Майк: — „Бо, що так — ні щож воно приїдається мені, тепер, я маю тепер нічну роботу вачмана."

Мала дитина тягла свого братчика за волосся, що з болю аж закричав. Мати, потішаючи його, сказала: „Знаєш, дитино, що він не розуміє, як се болить. Ще сам ніколи звичай, однак недугая сейчас, коли почала крик дитини.

„Що сталося дитині?" поспитала з перестрахом.

„Нічого, відповів братчик вдоволено, „тепер вже знаю розуміє."

Привагідно — курить Old Gold Цигаретки — Ані одного кашлю у цілому вагоні. В нашому часопису поміщуються Old Gold Цигареток комічні оповідання славного картуніста, Брігс. Гляньте за ними, — читайте їх і наживіть, що з них нема кашлю в цілому вагоні.

ДЕВЯТЬ КНИЖОК ЗА ДОЛЯРА!

Хто пришле одного доляра, дістане [illegible] книжок [illegible]:

1) [illegible] 2) Історія [illegible] 3) [illegible] 4) Рідний край (комедія, [illegible]) 5) До Віри батьків, 6) Шатія [illegible] 7) Невістка [illegible] 8) [illegible] Молитвенник, 9) Писаря. 854

[illegible]

ДЯКО-УЧИТЕЛЬ

який уміє учити хор, провадити і провадити школу, знайде заняття у одній з передових парохій в Америці.

Інтересовані хай голосяться на адресу:

DIAKO-UCHYTEL, c/o SVOBODA, 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ ДЕШЕВО дві лоти близько міста, добрі улиці і хідники, газ, вода, високе положення, добра нагода для Українців, що живуть близько Ситон, Н. Д. Голоситися до: **M. KRESAN, Beltown Rd., R. F. D. 30. STAMFORD, CONN.**

УКРАЇНСЬКА Православна Парохія в Нюарку, Н. Дж. пошукує дяка, який мусів би також робити хоч яку роботу, а в неділі і деякі свята сповняти службу дяка. Платня після згоди. Голос треба зробити сейчас. 71-

Голоситися на адресу:
Rev. W. A. NOVOSAD, 179 Court Street, Newark, N. J.

НА ПРОДАЖ ФАРМА 85 акрів, добрі нові будинки, 9 корів, 2 коні, сто курий. Ціна $7,000, готівкою після угоди. **ФАРМА** 60 акрів, добрі будинки, 4 корови, 1 кінь, кури, стави. Ціна $5,500, готівкою $2,500, решта на сплати. Тут є ще і другі фарми на продаж. Хто хотівби купити, нехай голоситься до **M. KULYNYCH, Marston, Conn.** 66-72

НА ПРОДАЖ ДЕЛІКАТЕСЕН І ДОБІРНА ГРОСЕРНЯ.

Секція біднесова. Костумери мішані. Бізнес вироблений і оснований ще в 1918 році. Купуєте просто від основателя. Торг дневний від $800 і вище, за який гарантується. Ціна після умови. Заходіть до Укр. Фірми Реальностей

С. ФЕСОЛОВИЧА EXCHANGE REALTY CO.
41 EAST 7th ST. (близько 2-ої Евн) NEW YORK, N. Y.
Питайте за п. Малешом.

ВЕЛИКОДНІ СВЯТА

НА ТРОХ ВЕЛИКИХ РЕКОРДАХ.

Клепала, калатальки, музідри, гаївки, дівчата, хлопці, кесьондз, дяки; все як в краю. Як почуєте, заплачете і посмієтеся, сповни: Чудо-рекорди. В додатку хор ЕДИНИЙ І ИЖЕ ХЕРУВИМИ. Все за $5.00. СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА НА ГРАМОФОНИ, РАДІЯ І ПІЯНА.

Заходіть або пишіть на таку адресу: 59—

СІЧОВИЙ БАЗАР SURMA BOOK & MUSIC CO., Inc., 103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

ПОЗІР ШТОРНИКИ!

Одержалисьмо свіжий транспорт БРИНДЗІ з краю на великодний піст. Продаємо фунт 52 ц. для шторників 20% опусту. Висилаємо почтою або експресом почавши від 10 фунтів в бочілочках. При замовленню присилати завдаток. 45—

MYCHUDA & COMPANY, 1525 Newport Ave., Northampton, Pa.

DR. M. SMITH

Перезіс свій офіс під ч. 83 E. 7th ST. (межи 1. а 2. Евнею) NEW YORK, N. Y.
Урядові години: 9—10; 12—2; 6—8.
Tel. Orchard 6072.

ХРОНІЧНІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН

лічу успішно найновійшими методами. Помагаю скоро в ріжних кровних недугах, нервових і шкірних, хронічні нарости, загальне ослаблення, міхура, нирок, мочеві недомагання, ревматизм, жолудок, внутрішні хороби та груди. Без ріжниці, як довго хоруєте, я можу помочи вам. Оплати умірковані. Оглядаю пацієнтів переважно особисто. Поради і оглядини вільні.

DR. ZINS

Специяліста. Основ. 28 літ.

110 EAST 16th ST. N. Y.

межи 4th Ave. & Irving Pl.
Денно 9—8 веч. Неділі: 9—4 попол.

АДВОКАТ

УКРАЇНЕЦЬ МИХАЙЛО РАДИК

Заступає справи цивільні і карні у всіх судах стейту Ню Йорк.

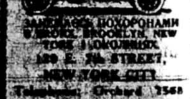
Адреса Канцелярії:
MICHAEL RODYK, Attorney & Counsellor at Law, 1440 BROADWAY, Cor. 40 St. New York City, Room 2362. Tel. Longacre 1580. Вечерами: 30 E. 7th ST. Orchard 8968

АДВОКАТ Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2300 WEST CHICAGO AVENUE, CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах; займається переведенням абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; переправляє спадкові справи; помагаємо старокраєві, патентові і другі справи. 191—

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАВІДУЄ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 1568